

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «БУДІВНИЦТВО ТА ЦИВІЛЬНА ІНЖЕНЕРІЯ» У ФАХОВІЙ ПЕРЕДВИЩІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ

*Д. М. Палій спеціаліст вищої категорії,
викладач-методист, викладач спеціальних дисциплін
Житомирський агротехнічний фаховий коледж*

*В. П. Палій в.о. директора, спеціаліст вищої категорії,
викладач-методист, викладач спеціальних дисциплін ВСП
«Фаховий коледж будівництва, архітектури та дизайну
Поліського національного університету»*

Дана стаття є структурованим оглядом ключових перспектив розвитку фахової передвищої освіти в Україні, зокрема спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія (у тому числі за освітньо-професійними програмами “Монтаж, обслуговування устаткування і систем газопостачання” та «Обслуговування устаткування систем водопостачання і водовідведення»). Висвітлено важливість розвитку фахової передвищої освіти в Україні для формування конкурентоспроможних фахівців у глобальному контексті та створення розвинутої економіки.

***Ключові слова:** фахова передвища освіта, перспективи розвитку, напрями розвитку, навчальні програми, практичні навички, глобалізація, адаптація, інтердисциплінарний підхід, міжнародна співпраця, ринок праці, впровадження інноваційних технологій, комплексний підхід, повоєнна відбудова, безпековий контекст.*

Актуальність теми дослідження

Україна, як країна з багатою історією та розвинутою науковою базою, стоїть перед важливим завданням розвитку фахової передвищої освіти для підготовки конкурентоспроможних фахівців у світовому контексті. Розвиток фахової передвищої освіти в Україні буде сприяти підвищенню конкурентоспроможності працівників та створенню більш розвинутої та динамічної економіки нашої країни.

Постановка завдання

Фахова передвища освіта - це освіта, яка надається після закінчення фахового коледжу та дає можливість поглибити знання та на-

вички у певній галузі або професії. Вона є додатковим кроком у професійному розвитку і може бути корисною для осіб, які вже працюють у певній сфері або мають цілі підвищення кваліфікації або зміни кар'єри.

Фахова передвища освіта має багато переваг, які можуть стати вирішальними факторами для багатьох людей. По-перше, вона дає можливість збільшити компетентність у певній галузі або професії. Це дозволяє людині бути в курсі актуальних тенденцій та розвиватися разом з ринком праці. Крім того, фахова передвища освіта допомагає сформувати спеціальний професійний багаж, який може зробити вас більш конкурентоспроможними на ринку праці. Друга перевага фахової передвищої освіти - можливість поглибленого вивчення конкретної галузі або професії. Якщо ви вже працюєте у певній сфері і бажаєте стати експертом в цій області, фахова передвища освіта дозволить вам отримати необхідні знання та навички. Вона також допомагає зміцнити існуючі знання та поглибити розуміння певних аспектів роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Фахова передвища освіта має свої особливості, які її відрізняють від інших форм навчання. Вона, зазвичай, довше триває, ніж короткострокові курси або семінари, і має більш глибоку програму. Крім того, фахова передвища освіта може бути платною, і, залежно від обраної програми, навчання може зайняти від кількох місяців до кількох років.

Обираючи фахову передвищу освіту, варто врахувати кілька факторів. По-перше, необхідно визначити свої цілі та потреби. Що саме ви хочете досягти за допомогою фахової передвищої освіти? Чи потрібна вам нова спеціалізація, чи ви хочете поглибити знання вже здобутої? Також бажано ретельно дослідити доступні освітньо-професійні програми та навчальні заклади. Переконайтеся, що вони мають добру репутацію та надають якісну освіту. Порівняйте вимоги до вступу, тривалість навчання та вартість, а також докладно ознайомтеся з програмою навчання. Необхідно пам'ятати, що фахова передвища освіта - це великий крок у вашому професійному розвитку, тому важливо обрати освітньо-професійну програму, яка найкраще відповідає вашим потребам.

Виділення нерозв'язаних раніше частин загальної проблеми

До ключових перспектив розвитку галузі фахової передвищої освіти в Україні та нагальних проблем, які необхідно вирішити можна

віднести:

1. Модернізацію освітньо-професійних програм: з огляду на стрімкий розвиток технологій та зміни в економіці, важливо активно модернізувати освітньо-професійні програми фахової передвищої освіти. Запровадження сучасних технологій, акцент на цифрові навички та підготовка до роботи в глобальному вимірі мають стати пріоритетом.

2. Розвиток онлайн-освіти: пандемія COYU-I9 підкреслила важливість онлайн-навчання. Розвиток ефективних платформ, вивчення кращих практик та забезпечення доступу до якісної освіти в онлайн-форматі буде сприяти зростанню доступності фахової передвищої освіти для всіх шарів населення.

3. Підвищення ролі практичних навичок: зокрема, фахова передвища освіта повинна надавати підготовку, орієнтовану на практику. Забезпечення здобувачів освіти можливістю отримати практичний досвід у справжніх умовах роботи, наприклад, через стажування на підприємствах, буде сприяти кращій адаптації до ринкових реалій.

4. Співпраця з бізнесом: важливо розвивати партнерство між закладами ФПО та підприємствами. Консультації від роботодавців, спільні проєкти та практичні заняття на підприємствах допоможуть здобувачам освіти зрозуміти потреби ринку праці та набути відповідних навичок.

5. Підтримка інновацій: збільшення фінансування для досліджень та інновацій у сфері фахової передвищої освіти сприятиме розвитку передових педагогічних підходів та методів навчання.

6. Розвиток міжнародної співпраці: залучення зарубіжних експертів, обміни здобувачами освіти та викладачами, а також участь у міжнародних програмах можуть збагатити українську фахову передвищу освіту та підготувати здобувачів освіти до викликів глобального ринку праці.

Фахова передвища освіта в Україні має великий потенціал для забезпечення розвитку країни та формування конкурентоспроможних кадрів. З реалізацією цих перспектив Україна може стати важливим гравцем у глобальному освітньому просторі та забезпечити своїм громадянам високий рівень фахової підготовки.

У сучасному світі, де технології швидко розвиваються, а вимоги ринку праці змінюються, фахова передвища освіта стає важливим

інструментом для досягнення успіху в кар'єрі.

Фахова передвища освіта необхідна для глибокого вивчення конкретної галузі. Вона дозволяє здобувачам освіти отримати фундаментальні знання та вміння, специфічні для обраної сфери. Однак, у світі, де обмежувальні лінії між галузями стають все менш примітними, необхідність універсальних навичок стає критичною.

Широкий спектр навичок, включно з комунікаційними, аналітичними та міжособистісними, може забезпечити конкурентну перевагу. Здатність швидко адаптуватися до нових умов, вирішувати проблеми та працювати в команді стає визначальною у сучасному професійному середовищі.

Крім того, фахова передвища освіта забезпечує закріплення навчання на практиці. Проходження навчально-виробничих практик дозволяють здобувачам освіти отримати реальний досвід роботи та навчитися застосовувати свої знання в реальних ситуаціях.

Формулювання цілей дослідження

У світі, що стає все більш глобальним та зв'язаним, важливо мати різнобічний погляд на проблеми та завдання. Фахова передвища освіта може надати фахівцям визначену перспективу, проте саме поєднання цієї перспективи з широким спектром знань може призвести до творчого та інноваційного підходу.

Отже, фахова передвища освіта є важливою основою для будь-якої кар'єри, навички та гнучкість, отримані в процесі професійного розвитку, можуть виявитися вирішальними для досягнення успіху на сучасному динамічному ринку праці. Поєднання глибини та широти у професійному розвитку може відкрити нові можливості та стати ключем до тривалого успіху.

Виклад основного матеріалу

Спеціальність 192 Будівництво та цивільна інженерія в Україні має свої проблеми та перспективи розвитку, які варто проаналізувати.

Проблеми:

1. Недостатній рівень кадрів: брак якісних фахівців у галузі будівництва та цивільної інженерії в Україні, особливо в галузях з екологічною та інноваційною спрямованістю.

- Застаріле обладнання та технології: необхідно впровадження новітніх технологій та обладнання для підвищення продуктивності та якості будівельних робіт.

3. Корупція: проблема корупції у будівельній галузі, що призводить до зниження якості робіт та збільшення вартості проєктів.

4. Недостатня інвестиційна привабливість: обмежений доступ до інвестицій для реалізації великих будівельних проєктів.

5. Екологічні проблеми: потреба у збалансованих технологіях та підходах до будівництва для зменшення впливу на навколишнє середовище.

Перспективи:

1. Актуалізація навчальних програм: врахування сучасних тенденцій та інновацій будівельної галузі у змісті навчання. Це може бути вивчення новітніх технологій будівництва, зеленого будівництва, енергоефективних технологій та інших аспектів сталого розвитку.

-. Розвиток цифрових компетенцій: впровадження в навчальний процес вивчення новітнього програмного забезпечення для проєктування (BIM-технології), використання віртуальної та доповненої реальності для симуляції будівельних процесів, а також навчання в сфері використання дронів для моніторингу будівництва.

3. Інтердисциплінарний підхід: сприяння співпраці з іншими галузями, такими як інформаційні технології, екологія, архітектура тощо. Це допоможе випускникам отримати ширший круг компетенцій і краще розуміння складних проблем.

4. Підвищення якості практичної підготовки: розширення можливостей для стажування та практики на будівельних об'єктах різного масштабу, співпраця з підприємствами галузі для забезпечення здобувачів освіти практичним досвідом.

5. Міжнародна співпраця: залучення до навчального процесу зарубіжних експертів, організація обмінів здобувачами освіти та викладачами з іноземних університетів, що сприятиме обміну досвідом та впровадженню міжнародних стандартів в освітній процес.

6. Розвиток інфраструктури: потреба у будівництві та модернізації будівель, споруд та інших об'єктів інфраструктури для підвищення конкурентоспроможності країни.

7. Енергоефективність: зростаючий попит на будівництво енергоефективних будинків та споруд для зменшення споживання енергії та економії коштів.

8. Використання інноваційних технологій: впровадження 3D-друку, штучного інтелекту, розумних матеріалів та інших передових технологій для оптимізації будівельних процесів.

9. Розвиток житлового будівництва: зростаюча потреба житла для населення викликає попит на нові будівельні проєкти та житлові ком-

плексии.

10. Підвищення професійного рівня кадрів: розвиток системи підготовки фахівців у сфері будівництва та цивільної інженерії для забезпечення високого рівня якості робіт та інноваційного розвитку галузі.

Розвиток спеціалізації «Монтаж, обслуговування устаткування і систем газопостачання» у фаховій передвищій освіті в Україні має великі перспективи, оскільки ця галузь є ключовою для забезпечення енергетичної безпеки країни. Основними напрямками розвитку цієї спеціалізації є те, що:

навчальні програми мають відповідати сучасним технологіям та вимогам енергетичної галузі. Це означає врахування сучасних методів монтажу та обслуговування систем газопостачання, використання новітнього обладнання та технологій, а також ознайомлення з екологічними та енергоефективними підходами;

важливо забезпечити здобувачів освіти можливістю отримати практичний досвід ще під час навчання. Це може бути стажування в компаніях, які займаються монтажем та обслуговуванням газопостачання, практичні заняття в спеціалізованих центрах та лабораторіях;

розвивати партнерські зв'язки з підприємствами енергетичної галузі для забезпечення відповідності навчальних програм потребам ринку праці. Це спільні проекти, проведення майстер-класів та тренінгів, а також надання можливості здобувачам освіти працевлаштування після завершення навчання;

необхідно підтримувати дослідження та інноваційні проекти в галузі монтажу та обслуговування систем газопостачання. Це може сприяти впровадженню новітніх технологій, які підвищать ефективність та безпеку газопостачання.

Загалом, розвиток спеціалізації «Монтаж та обслуговування систем газопостачання» в Україні вимагає комплексного підходу, який враховуватиме як потреби ринку праці, так і сучасні технології та вимоги енергетичної безпеки.

Спеціальність 192 Будівництво та цивільна інженерія в Україні має значний потенціал для розвитку, але для цього потрібно вирішувати існуючі проблеми та використовувати нові можливості, що відкриваються завдяки технологічним та інноваційним змінам у галузі.

Зважаючи на загальний безпековий контекст та завершення епохи

глобалізації, вже можна робити прогнози, які професії будуть популярними в Україні після війни. Відбудова країни, про яку ми почали мріяти з початку війни, обов'язково почнеться. Але це вже не буде банальна відбудова старих будівель.

Досвід Ізраїлю демонструє, що ми концептуально маємо змінити принципи побудови наших будівель. Очевидно, що в кожній будівлі має бути підготовлене та відповідного рівня безпеки укриття (сховище цивільної оборони). Обов'язково зміняться вимоги до матеріалів та до технологій побудови (відхід від панельного будівництва). Ймовірно, в кожній новій квартирі буде вимога мати приміщення з товстими стінами і без вікон, яке не буде використовуватися в повсякденному житті, але забезпечуватиме всі необхідні запаси. Зміняться і вимоги до поверховості будівель, якщо раніше в Україні будували якомога вищі будинки, то тепер навряд чи ми побачимо щось вище за 14-ти поверхову споруду, також актуальним буде повернення до практики влаштування аварійних сходів.

Загальна відбудова, колосальна допомога від інших держав одно-значно в рази збільшить попит на будівельників, кваліфікованих архітекторів та спеціалістів інженерної інфраструктури (зокрема фахівців з енергоефективних систем забезпечення мікроклімату будівель, електро-, тепло- та газопостачання).

Сфера будівництва впливає й на інші сфери, зокрема виробництво матеріалів, логістику. В умовах обмеженої робочої сили обов'язково збільшиться попит на автоматизацію будівництва. Все це також створює необмежені можливості для підприємців, які втратили свої бізнеси.

Енергетична безпека для нас - це ще більший пріоритет, ніж для ЄС. Україна має поставити за ціль повну незалежність від енергетичних ресурсів, і не тільки від російських. На відміну від багатьох країн, для нас це завдання є реальним і досяжним, але потребує колосальних інвестицій і відповідно спеціалістів. Однозначно буде прискорений розвиток альтернативної енергетики (біопаливо, біогаз, вітряна, гідро, сонячна та інші), добуток сланцевого газу, інвестиції у видобуток газу, нафти, вугілля. Паралельно швидкими темпами продовжиться робота над енергоефективністю (утеплення приміщень, нові вимоги до будівництва), інновації у виробництво - більша ефективність використання енергоресурсів. Ці напрями допоможуть підготувати кваліфікованих фахівців, які зможуть успішно працювати у сучасній будівельній та енергетичній галузі та робити свій внесок у розвиток на-

ціональної економіки.

Висновки з дослідження й перспективи

Фахова передвища освіта - це важлива частина професійного розвитку, яка дає можливість поглибити знання та навички в певній галузі або професії. Вона має багато переваг, таких як збільшення компетентності та можливість поглибленого вивчення. Якщо ви маєте бажання розвиватися та стати експертом в своїй галузі, фахова передвища освіта може стати правильним кроком у цьому напрямку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. \л\л\'.топ.доу.иа,
2. \л\л\'.2П.сот.иа,
3. \л\л\'.дгіупа.іп.иа,
4. \л\'\'.іпкогг.сот,
5. \л\л\'.\логк.иа

ПРОСТЕЖЕННЯ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ “БІЗНЕС АБО СИСТЕМА БІЗНЕСУ” Ж ПРОГНОЗОВАННЯ НАПРЯМКУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Титул агієсії є а Мислєс ОУСГУСХУ о/ іНе кеУ ргоуресіу /ог іНе СеВеІортепї о/рго/еяїонаї рге-ІїдИег еСусаїїон о/укгаїне, іп ргаїїсуїаг іНе яресіалїУ 192 БуїІСїнд апс сїї епдінеегїнд (їпсІуСїнд еСусаїїонаї апс рго/еяїонаї ргодгата «Майїенансе о/ ІУаїег СуппІУ апс ІУаїег Еїароуаї ЕуРенк Есіїїртепї» апс «Майїенансе о/ ІЕаїег Еурріу апс ІЕаїег ЕЕуроуаї Еуїєпт Есрїртепї»). ТИЕ агіїсіе етрІаїїегу іНе іпгогїансе о/ іНе сіеуеїортепї о/ргс/еуїїонаї рге-ІїдИег есіусаїїон о/ укгаїне /ог іНе /огмаїїон о/сїреМїїе зресіалїЕЕ іп іке дІоІаІ сїпехї апс іНе сгеаїїон о/а сіеуеїоресї есопоту.

Кей п'огсЕ: рго/еуїїонаїрге-ІїдИег есіусаїїон. сіеуеїортепї ргозресЕ, сїїгесїїону о/ СеВеІортепї, еїїусаїїонаї ргодгату ргасїїаї дкїІІ8, дІоІаІїаїїон, асіаїаїїон. іпІегїїЕсїїІїагу арггоасІ, іпїегпаїїонаї сїорегаїїон, ІаІог тагкеї, іпїїеїпеміаїїон о/ іппояїїїе іесІпїоІодїеу. сїпргїЕпїїїе арггоасІ, роР-у-аг гесїонїгїсїїїон. ус/еїу сїпехї.